

Surgery). Pro některé intervence z protokolu ERAS pro bariatrickou operativu neexistují kvalitní důkazy. Proto je nutné pro praxi založenou na důkazech extrapolovat z jiných chirurgických výkonů a oblastí.

Závěr: Doporučení je určeno pro klinickou praxi v bariatrické operativě s protokolem ERAS vycházející ze současných poznatků a doporučení. Je založeno na recentním a zevrubném doporučení společnosti ERAS, které bylo českou pracovní skupinou společně sekce bariatrické a metabolické chirurgie adoptováno a adaptováno. Česká verze v komentářích odráží případné doplnění a upřesnění. Originální článek byl publikován v *Rozhledech v chirurgii* (*Rozh Chir.* 2023;102:283-297. doi:10.33699/PIS2023.102.7.283-297) (1).

Klíčová slova: bariatrická a metabolická chirurgie, Enhanced Recovery After Surgery, praktické klinické doporučení.

Practical clinical recommendations for perioperative care in bariatric surgery 2023: adaption of ERAS (Enhanced Recovery After Surgery) recommendations with consensual voting of working group of Joint Section of Bariatric and Metabolic Surgery of Czech Surgery Society and Czech Obesity Society

Introduction: Bariatric surgery is the most effective treatment for the morbid obesity. It results in sustained weight loss as well as pronounced effects on obesity-related comorbidities. In the last twenty years the number of procedures performed worldwide increased. Therefore, the effort to establish a consensus in perioperative care based on best evidence in this issue is evident.

Methods: Working Group of Joint Section of Bariatric and Metabolic Surgery of Czech Surgery Society and Czech Obesity Society reached practical recommendations for ERAS (Enhanced Recovery After Surgery) in perioperative care in bariatric surgery. It issued from ERAS recommendations published in 2021. Working group adopted the original text, consequently adapted and in particular cases affixed its commentary. The electronic voting of all members of working group was the final phase, by which the strength of consensus of particular elements was expressed.

Results: The Czech working group reached the consensus with recommendations ERAS (Enhanced Recovery After Bariatric Surgery) in the most elements. For some interventions of ERAS protocol for bariatric surgery the quality of evidence is low. Therefore, the evidence-based practices may need to be extrapolated from other surgeries.

Conclusion: The recommendation is appointed for clinical practice in bariatric surgery with protocol ERAS based on updated evidence and recommendations. It is based on recent and comprehensive ERAS recommendation, which was adopted and adapted by the Czech working group of Joint Section of Bariatric and Metabolic Surgery of Czech Surgery Society and Czech Obesity Society. The Czech version contains some supplementations and specifications in commentaries. Original article was published in *Rozhledy v chirurgii* (*Rozh Chir.* 2023;102:283-297. doi:10.33699/PIS2023.102.7.283-297) (1).

Key words: bariatric and metabolic surgery, Enhanced Recovery After Surgery, practical clinical recommendations.

Úvod

Bariatrická chirurgie je nejúčinnější léčbou těžké obezity. Jejím výsledkem je přetrvávající úbytek hmotnosti a prokázáný pozitivní vliv na komorbidity spojené s obezitou. Tyto výhody v kombinaci s neustálým snižováním počtu komplikací vedly k výraznému nárůstu poptávky po bariatrických chirurgických výkonech na celém světě. Počet provedených operací celosvětově stoupl z 146 000 na 340 000 mezi lety 2003 a 2011. V roce 2016 byly třemi nejčastěji prováděnými primárními chirurgickými bariatrickými/metabolickými výkony celosvětově sleeve gastrektomie (SG, 54 %), Roux-en-Y gastrický bypass (RYGB, 30 %) a minigastrický bypass (one anastomosis gastric bypass, OAGB, 5 %) (2).

Použití multimodálního přístupu minimalizujícího stres může snížit míru morbidit po velkých gastrointestinálních operacích a může zkrátit funkční zotavení i délku hospitalizace v bariatrické chirurgii (3, 4). První verze doporučení založených na důkazech pro perioperační péči o pacienty podstupující bariatrickou operaci byla publikována společností Enhanced Recovery After Surgery (ERAS) v roce 2016 (5). Vzhledem

k pokračujícímu nárůstu bariatrické chirurgie prováděné po celém světě, stejně jako rostoucí popularitě nových chirurgických technik, se důkazy, na nichž jsou doporučení založena, neustále vyvíjejí. Proto je třeba klinická doporučení pravidelně přehodnocovat a aktualizovat.

Tento dokument je aktualizovaným, na důkazech založeným konsenzem o perioperační péči v bariatrické chirurgii založeným na současných dostupných důkazech.

Metoda

Členové pracovní skupiny Společné sekce bariatricko-metabolické chirurgie České chirurgické společnosti a České obezitologické společnosti vycházeli z textu doporučení společnosti ERAS pro perioperační péči v bariatrické chirurgii (6). Tento dokument hodnotil hlavní literární zdroje v databázích Pubmed, EMBASE, Cochrane a v ClinicalTrials publikované do prosince 2020 se zaměřením zvláště na metaanalýzy, randomizované kontrolované studie a na rozsáhlé prospektivní kohortové studie. Vybrané studie byly posuzovány, shrnuty a ohodnoceny podle systému GRADE (Grading of Recommendations, Assessment,